

Manage of a Classroom Environment for Improve the Quality of Students Rajaprajanugroh 35 School, Phang-Nga, under Special Education Bureau

Jiraporn Meekhum^{1*} Phrakhrukhemathammakhosit¹ and Boonlert Weeraponkan¹

¹ Department of Buddhist Educational Administration, Faculty of Education, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Si Thammarat Campus, Thailand

* Corresponding author. E-mail: ning09111978@gmail.com

ABSTRACT

This research aims (1) to study the arrangement of an environment conducive to learning and (2) to present and evaluate the arrangement of an environment conducive to learning to develop the quality of students at Rajaprajanugroh School 35, Phang Nga Province, under the Office of Special Education Administration. This research is qualitative research. The tools used to collect data are in-depth interviews with 5 key informants and focus group discussions with 7 experts. Data analysis is inductive. The results of the study found that (1) the study of the arrangement of an environment conducive to learning to develop the quality of students has 3 aspects: 1) Physical aspect: emphasizing the provision of tools to support the work of educational personnel, teaching media, clean buildings, and a shady school area. 2) Administrative aspect: executives and teachers work as a team and meet to discuss every week. 3) Academic aspect: teachers receive training in learning management in each subject group and the production of sufficient teaching media. All aspects affect the quality of students, namely, students' academic achievement and students' desired characteristics. The educational institution appoints a responsible person with knowledge and skills in creating an environment conducive to learning. The person responsible for studying the environmental arrangement is ready to proceed with planning the environmental arrangement according to the specified calendar. There is monitoring, inspection and evaluation of the environment in order to summarize, improve and correct it to be conducive to the learning of the students. (2) The results of the presentation and evaluation of the environmental arrangement conducive to the learning of Rajaprajanugroh School 35, Phang Nga Province, the qualified person sees that it is appropriate, possible, can be used and has an effect on the quality of the students.

Keywords: Environmental Arrangement, Environment Conducive to Learning,
Develop The Quality of Learners

การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 35 จังหวัดพังงา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

จิราภรณ์ มีคำ^{1*} พระครูเขมธรรมโฆสิต¹ และ บุญเลิศ วีระพรกานต์¹

¹ สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช ประเทศไทย

* Corresponding author. E-mail: ning09111978@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และ (2) เพื่อนำเสนอและประเมินการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 35 จังหวัดพังงา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล แบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 5 คน สทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน วิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย ผลการศึกษาพบว่า (1) การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มี 3 ด้าน คือ 1) ด้านกายภาพ: โดยเน้นการมีเครื่องมือที่สนับสนุนการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา สื่อการเรียน อาคารสะอาด พื้นที่โรงเรียนมีความร่มรื่น 2) ด้านการบริหาร: ผู้บริหารและครูมีการทำงานเป็นทีม ประชุมปรึกษากันทุกสัปดาห์ 3) ด้านวิชาการ: ครูได้รับการฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระ การผลิตสื่อการเรียนการสอนเพียงพอ โดยทุกด้านส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน โดยสถานศึกษาแต่งตั้งผู้รับผิดชอบที่มีความรู้และทักษะในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ผู้รับผิดชอบศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมพร้อมดำเนินการวางแผนจัดสภาพแวดล้อมตามปฏิทินที่กำหนดไว้ มีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลสภาพแวดล้อมเพื่อต้องสรุปปรับปรุง แก้ไขให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วย (2) ผลการนำเสนอและประเมินการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 35 จังหวัดพังงา ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ สามารถนำไปใช้ได้และส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

คำสำคัญ: การจัดสภาพแวดล้อม, สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้, การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

© 2024 JSSP: Journal of Social Science Panyapat

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้ 1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา 3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง 4) การจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ต่างๆอย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา 5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันโดยแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ 6) การจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542)

สถานศึกษาเป็นองค์กรในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพผู้เรียน โดยมีผู้เกี่ยวข้องทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองและชุมชน ต้องร่วมกันพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพสามารถใช้งานได้จริง มีความทันสมัย รวมทั้งเหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่นและความต้องการของสังคม วิจารณ์ พานิช (2557) กล่าวว่า การพัฒนาแบบมีส่วนร่วมจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ทำให้ผู้มีส่วนร่วมรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งและมีความผูกพันกับองค์กร ซึ่งส่งผลดีต่อกระบวนการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรต้องการ คุณภาพผู้เรียนประกอบด้วยการคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหาการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ ซึ่งการจัดการศึกษาพิเศษนั้น เป็นการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษที่มีข้อจำกัดในการดำรงชีวิต เนื่องมาจากสภาพความบกพร่องทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ สติปัญญา โดยคำนึงถึงศักยภาพ ความถนัด ความสนใจและความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพตามความแตกต่างของแต่ละบุคคล การจัดการศึกษาพิเศษจึงเป็นการเติมเต็ม เพื่อให้บุคคลที่มีความต้องการพิเศษได้รับการด้วยวิธีที่หลากหลายตามความแตกต่าง และจัดให้อย่างทั่วถึง ต่อเนื่อง โดยมีนักสหวิชาชีพ สนับสนุนและการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องจากทุกภาคส่วน (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2567)

แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีต่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 35 จังหวัดพังงา ได้ดำเนินการปฏิบัติตามกลยุทธ์ข้อที่ 6 ว่าด้วยเรื่องพัฒนาสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่บรรจุในแผนปฏิบัติการราชการประจำปี ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 35 จังหวัดพังงา เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่จะต้องเสริมสร้างผู้เรียนได้รับโอกาสอันพึงที่ควรได้รับในการพัฒนาศักยภาพตามวัย การพัฒนาโรงเรียนสิ่งที่ควรให้ความสำคัญอย่างมากคือการจัดสภาพแวดล้อมในทุกๆ ด้านที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษาได้แยกปัญหาออกเป็น 3 ด้านคือ 1) ปัญหาด้านกายภาพ จำนวนอาคารเรียน อาคารประกอบ และอาคารฝึกงานที่มีไม่เพียงพอ สภาพห้องเรียนยังไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน 2) ปัญหาด้านการบริหาร เนื่องจากการบริหารงานสิ่งแวดล้อมที่ยังไม่มีระบบและงบประมาณที่ได้รับมีน้อย จึงไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาเท่าที่ควร บุคลากรในสถานศึกษาไม่ค่อยมีความร่วมมืออย่างขาดความร่วมมือร่วมใจในการจัดทำข้อมูลด้านการจัดสภาพแวดล้อม 3) ด้านวิชาการ ยังขาดการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน (โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 35 จังหวัดพังงา, 2556)

จากสภาพปัญหาและเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรภายในสถานศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 35 จังหวัดพังงา สังกัดสำนักบริหารทางการศึกษาพิเศษ จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ด้านกายภาพ ด้านบริหาร และด้านวิชาการ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 35 จังหวัดพังงา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
2. เพื่อนำเสนอและประเมินการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 35 จังหวัดพังงา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1.1 ขั้นตอนการศึกษาการจัดสภาพแวดล้อม ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา นักวิชาการด้านสิ่งแวดล้อม และศึกษานิเทศก์ เลือกแบบเจาะจง

1.2 ขั้นตอนการนำเสนอการจัดสภาพแวดล้อมโดยการประชุมสนทนากลุ่มจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา นักวิชาการด้านสิ่งแวดล้อม และศึกษานิเทศก์ เลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ขั้นตอนการศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 35 จังหวัดพังงา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนการศึกษาการจัด คือ แบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีลำดับขั้นในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้ 1) ร่างแบบสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 35 จังหวัดพังงา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จากการค้นคว้าเอกสารเพิ่มเติมและข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพ 2) นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ 3) นำร่างการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 35 จังหวัดพังงา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกในขั้นตอนที่ 2 มาจัดทำเป็นแบบประเมิน ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์

2.2 ขั้นตอนการนำเสนอและประเมินแบบประเมินและแบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ซึ่งมีลำดับขั้นในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้ 1) นำร่างการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 35 จังหวัดพังงา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกในขั้นตอนที่ 2 มาจัดทำเป็นแบบประเมิน ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ 2) นำแบบประเมินความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ที่ได้ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อย ความครอบคลุมขององค์ความรู้ ทั้งแบบการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 35 จังหวัดพังงา โดยกำหนดประเด็นในวัตถุประสงค์แต่ละข้อ 3) ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะและให้อาจารย์ที่ปรึกษา 4) นำข้อคำถามปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วจึงทำเป็นฉบับจริงเพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ในขั้นตอนการสนทนากลุ่ม(Focus Group) 5) แบบสนทนากลุ่ม ใช้ร่างการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 35 จังหวัดพังงา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เป็นแนวทางสำหรับการให้ความเห็นและข้อ เสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ขั้นตอนการศึกษาการจัดสภาพแวดล้อม 1) ขั้นเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยพิจารณาว่าผู้ให้ข้อมูลนั้นมีความเหมาะสมหรือไม่มีคุณสมบัติ ตรงตามความต้องการ สามารถตอบปัญหาที่ต้องการเกี่ยวข้องได้หรือไม่ รวมทั้งพิจารณาความเป็นไปได้ที่จะไปศึกษา ตลอดจนพิจารณาความสะดวกและความปลอดภัยในการเดินทาง 2) ผู้วิจัยขอทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่องการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 35 จังหวัดพังงา สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ 3) ขั้นแนะนำตัว ผู้วิจัยได้ส่งเอกสารขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล จากนั้นจึงกำหนดวัน เวลาสัมภาษณ์ วิธีการดังกล่าวเป็นการกำหนดบทบาทของผู้วิจัยแบบเปิดเผย (Over Role) 4) สัมภาษณ์รายบุคคล เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเสนอร่างการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 35 จังหวัดพังงา โดยให้ความสำคัญกับความคิดเห็นในทัศนะของผู้ให้ข้อมูล มุ่งหาข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้ข้อมูลเชิงพรรณนา มีประเด็นในการสัมภาษณ์ที่ชัดเจน ใช้คำถามอย่างเปิดกว้าง มีการเตรียมตัวก่อนทำการสัมภาษณ์โดยการหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่สัมภาษณ์อย่างเพียงพอ และสร้างความสัมพันธ์ (Rapport) ผู้วิจัยแนะนำตัวตามบทบาทที่กำหนดโดยการสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวก เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เกิดความประทับใจ ไว้วางใจ และกล้าที่จะเปิดเผยข้อมูลให้ผู้สัมภาษณ์ต้องการ การเก็บรวบรวมข้อมูลใน

การวิจัยนี้ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมง ซึ่งถือว่าเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการสัมภาษณ์ในการทำวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยตรง (Face-to-Face) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพิ่มเติมทางโทรศัพท์ในกรณีของการ ศึกษาเพื่อเป็นการเพิ่มเติมข้อมูลระหว่างการเก็บข้อมูล ให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากยิ่งขึ้น การรวบรวมข้อมูลประกอบเพิ่มเติม รวบรวมข้อมูลทุกส่วนเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก โดยการ สัมภาษณ์ บันทึกเสียง ถ่ายรูป สมุดบันทึก และถอดความออกมาเรียบเรียงต่อไป

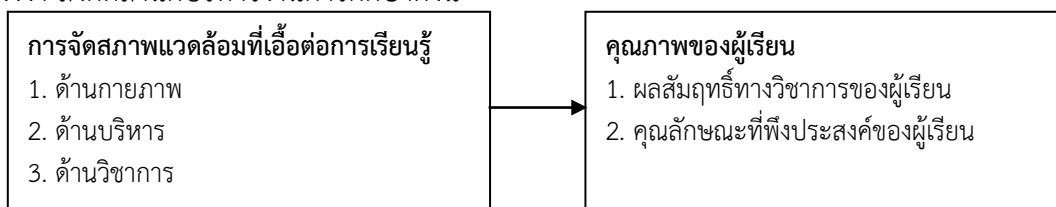
3.2 ขั้นตอนการนำเสนอและประเมินในการจัดสนทนากลุ่ม เสนอการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อให้ความเห็นและข้อเสนอแนะมีกระบวนการดังนี้คือ 1) ทำหนังสือแจ้งผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทราบ พร้อมด้วยร่างการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ 2) ดำเนินการสนทนากลุ่มเพื่อขอความเห็นและข้อเสนอแนะการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ตามวันเวลา และสถานที่กำหนด 3) บันทึกผลการสนทนากลุ่มตามความเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยฉบับนี้ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) และการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียงและจำแนกอย่างเป็นระบบ จากนั้นนำมาตีความหมาย เชื่อมโยงความสัมพันธ์และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่างๆ ที่รวบรวมได้และนำข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมโยง ความสัมพันธ์เชิงทฤษฎี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านกายภาพ 2) ด้านบริหาร 3) ด้านวิชาการ และองค์ประกอบคุณภาพของผู้เรียนได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน 2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จนได้กรอบแนวคิดการวิจัยการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 35 จังหวัดพังงา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษา ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 35 จังหวัดพังงา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 35 จังหวัดพังงา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า มีแนวปฏิบัติดังนี้

1. การจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้

- 1) สถานศึกษาแต่งตั้งผู้รับผิดชอบที่มีความรู้และทักษะในการจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ
- 2) ผู้รับผิดชอบดำเนินการศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ สรรวจสภาพองค์ประกอบต่างๆ ภายในโรงเรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุกๆ ด้าน ได้แก่ อาคารเรียน อาคารประกอบการ ห้องเรียน สิ่งชีวิตถึงลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ดี ได้แก่ ความร่มรื่น ความสวยงาม นำไปเปรียบเทียบกับสภาพที่เป็นมาตรฐาน

เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการวางแผนหรือบริหารโรงเรียน ให้สอดคล้องกับการส่งเสริมคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ มาตรฐานคุณภาพของผู้เรียน

3) ผู้รับผิดชอบดำเนินการวางแผนการ มีการประชุม ในการดูแลอาคารและบริเวณรอบๆ โรงเรียนมีการจัดทำปฏิทินในการดูแล บำรุงรักษา

4) ดำเนินการการจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ ผู้รับผิดชอบดำเนินการตามแผน หรือปฏิทินตามที่ได้กำหนดไว้ โดยดำเนินการให้ครอบคลุมใน 3 ด้าน

(4.1) การจัดสภาพแวดล้อมด้านภูมิทัศน์ ให้น่าชม สะอาดสวยงาม มีไม้ดอกไม้ประดับ

(4.2) การจัดสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ อาคารโปร่ง สะอาด มีแสงสว่างเพียงพอ มีโรงอาหาร ห้องสุขาที่สะอาด

(4.3) การจัดสภาพแวดล้อมด้านความปลอดภัย อุปกรณ์ไฟฟ้าปลอดภัย

5) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลโดยการสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องส่งผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

6) สรุปปรับปรุง แก้ไขนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้มาใช้วางแผน ปรับปรุง พัฒนาให้ดีขึ้น

2. การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารที่เอื้อต่อการเรียนรู้

1) สถานศึกษาแต่งตั้งผู้รับผิดชอบที่มีความรู้และทักษะในการจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหาร กำหนดกรอบ หน้าที่ในการดำเนินงานอย่างชัดเจน นำข้อมูลมากำหนดนโยบายหรือแนวปฏิบัติ

2) ผู้รับผิดชอบดำเนินการศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหาร ให้ครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้

(2.1) การส่งเสริมให้บุคลากรของสถานศึกษาได้ทำงานตรงกับความรู้ความสามารถ

(2.2) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการจัดสิ่งแวดล้อมด้านการบริหารที่เอื้อต่อการเรียนรู้

(2.3) การจัดสรรงบประมาณแต่ละฝ่ายงานอย่างพอเพียงและเหมาะสม

3) ผู้รับผิดชอบวางแผนการจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหาร โดยมีแนวปฏิบัติและตัวชี้วัดการจัดสภาพแวดล้อมด้านบริหาร มีตัวชี้วัด ได้แก่ (1) การส่งเสริมให้บุคลากรทำงานตรงกับความรู้ ความสามารถ (2) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย (3) จัดสรรงบประมาณแต่ละฝ่ายให้เพียงพอ

4) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดสภาพแวดล้อมด้านบริหาร โดยทุกคนที่อยู่ในสถานศึกษามีความพึงพอใจ ทำให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

5) สรุป ปรับปรุง แก้ไข การจัดสภาพแวดล้อมด้านบริหาร โดยผู้รับผิดชอบนำข้อมูลที่ได้มาใช้วางแผน ปรับปรุง พัฒนาสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

3. การจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการที่เอื้อต่อการเรียนรู้

1) สถานศึกษาแต่งตั้งผู้รับผิดชอบที่มีความรู้และทักษะในการจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการ

2) ผู้รับผิดชอบสำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหาจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันแล้วนำข้อมูลมากำหนดนโยบายหรือแนวปฏิบัติของสถานศึกษา

3) ดำเนินการการจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการ ให้ครอบคลุมประเด็นสำคัญต่อไปนี้

(3.1) พฤติกรรมของครูด้านคำพูด กิริยาท่าทาง สีหน้าที่ยิ้มแย้ม แจ่มใส ครูมีการพัฒนาตนเองในด้านวิชาการอย่างสม่ำเสมอ

(3.2) การจัดกระบวนการเรียนการสอน นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติมากกว่าการสอนแบบเน้นการจำอย่างเดียว

(3.3) การจัดห้องเรียนและวัสดุอุปกรณ์ได้อย่างเหมาะสม

(3.4) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนการสอน สามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างดี

4) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการที่ โดยผู้รับผิดชอบดำเนินการประเมินความพึงพอใจ ด้วยการสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ดำเนินการประเมินให้ครอบคลุมในทุกๆ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

5) สรุป ปรับปรุง แก้ไข การจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการ เก็บข้อมูลมาประมวลผลและสรุปผลที่เกิดจากการดำเนินการ ปรับปรุง พัฒนาสภาพแวดล้อมด้านวิชาการให้เอื้อต่อการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

2. ผลการนำเสนอและประเมินการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 35 จังหวัดพังงา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยผู้ทรงคุณวุฒิทุกคนมีความเห็นว่า มีความเป็นไปได้ มีความเหมาะสม และมีความเป็นประโยชน์ ซึ่งเป็นขั้นตอนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 35 จังหวัดพังงา มี 3 ด้าน คือ 1) การจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 2) การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 3) การจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยทุกด้านส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน 2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

อภิปรายผล

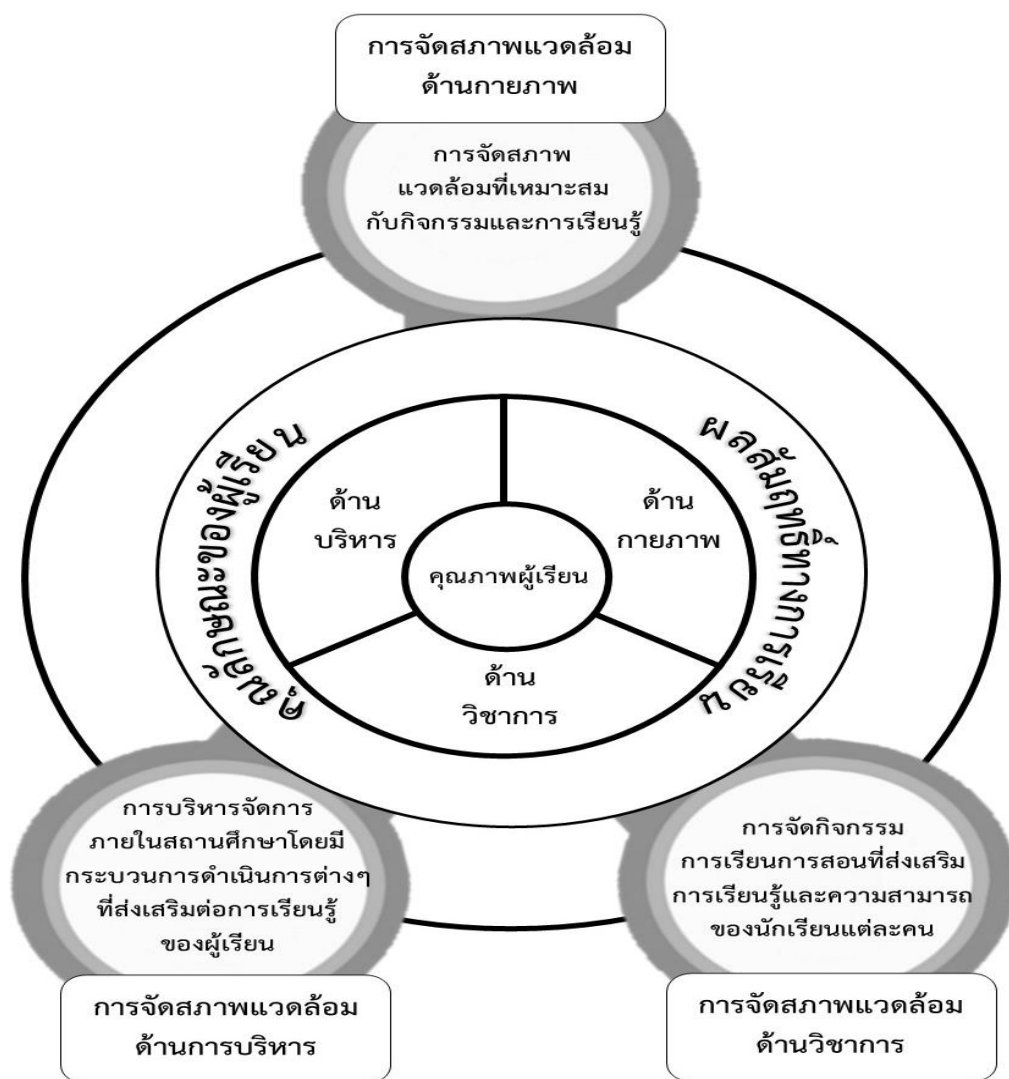
ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มี 3 ด้าน คือ 1) การจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุ เป็นรูปธรรมให้มีความเหมาะสมกับกิจกรรมต่างๆภายในสถานศึกษาโดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความปลอดภัยในสถานศึกษา 3 ด้าน (1.1) ด้านภูมิทัศน์ (1.2) ด้านอาคารสถานที่ (1.3) ด้านความปลอดภัย 2) การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การบริหารจัดการภายในสถานศึกษาโดยมีกระบวนการในการดำเนินงานต่างๆที่ทำการ กิจให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมให้การปฏิบัติงานสำเร็จลงด้วยความร่วมมือร่วมใจให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา 3 ด้าน (2.1) การส่งเสริมให้บุคลากรของสถานศึกษาได้ทำงานตรงกับความรู้ความสามารถ (2.2) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย (2.3) การจัดสรรงบประมาณแต่ละฝ่ายงานอย่างพอเพียง 3) การจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ตรงตามจุดประสงค์ส่งเสริมความรู้ ความสามารถของแต่ละบุคคลและเป็นไปตามความต้องการของชุมชน โดยสถานศึกษาจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทั้งภายในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียน ตลอดจนการจัดบริการเพื่อส่งเสริม สนับสนุนทางวิชาการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รับรู้และได้รับประสบการณ์ให้มากที่สุดภายใต้บรรยากาศที่มีชีวิตชีวา นำการเรียนรู้ ส่งเสริมความสามารถของแต่ละบุคคล เร่งเร้าให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้พัฒนาตนเอง โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางตลอดจนการจัดบริการต่างๆทางวิชาการมีจำนวน 4 ด้าน คือ (4.1) พฤติกรรมของครู (4.2) การจัดกระบวนการเรียนการสอน (4.3) การจัดห้องเรียนและวัสดุอุปกรณ์ (4.4) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนการสอนโดยทุกด้านส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน 2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้การบริหารจัดการภายในสถานศึกษาโดยมีแนวทางในการดำเนินงานต่างๆเป็นขั้นตอนที่ปฏิบัติได้ชัดเจนจะส่งเสริมต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ สุภาวดี ทองสำฤทธิ์ (2562) ได้ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 1 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับอย่างมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางการบริหาร ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการ และด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ทำให้ผู้บริหารมีการจัดสรรงบประมาณมาปรับปรุงและพัฒนาสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างเหมาะสม โดยมีการกำหนดพันธกิจ และวิสัยทัศน์ของโรงเรียนอย่างชัดเจน ทำให้ครูและบุคลากรของของสถานศึกษาตระหนักและมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสภาพแวดล้อม สิ่งของ อุปกรณ์ อาคาร สถานที่และทรัพย์สินของโรงเรียนให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ รวมถึงมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ตรงตามจุด ประสงค์การเรียนรู้ โดยเน้นนักเรียนวันสำคัญ โดยการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบบูรณาการ เพื่อส่งเสริมความสามารถของนักเรียนแต่ละบุคคล และซึ่งสอดคล้อง

กับ จิราพร เครือแวงมน (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 พบว่า โรงเรียนต้องจัดทำแผนการพัฒนาโรงเรียนให้ก้าวหน้าอย่างเป็นรูปธรรม กำหนดแนวปฏิบัติด้านการมอบหมายงานและจัดทำคำสั่งและผู้รับผิดชอบงานแจ่มชัดเหมาะสมกับความสามารถ ไม่เกินกำลัง จัดหาสื่อและนวัตกรรมที่ทันสมัยมาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู เปิดโอกาสให้ครูเข้ารับการอบรมเพิ่มพูนความรู้ ด้านการจัดหาสื่อนวัตกรรมที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดกิจกรรม การเรียน การสอน โรงเรียนสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสร้างความรักความสามัคคี ความผูกพันต่อสถาบัน และเพื่อให้ นักเรียนได้รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น เช่น กิจกรรมกีฬา ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนพัฒนาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมในโรงเรียนอยู่เสมอ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า การนำเสนอและประเมินการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 35 จังหวัดพังงา ผู้ทรงคุณวุฒิทุกคนมีความเห็นว่า มีความเป็นไปได้ มีความเหมาะสม และมีความเป็นประโยชน์ ซึ่งเป็นขั้นตอนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 35 จังหวัดพังงา มี 3 ด้าน คือ 1) การจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 2) การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 3) การจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยทุกด้านส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน 2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดสภาพแวดล้อมด้านที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอน การเรียนรู้และความ สามารถของแต่ละบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับ พระมหาขุนทอง อคควโร (สนนัพา) (2554) ได้ศึกษาผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรีโดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาดูแลด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 2 ด้านและอยู่ระดับปานกลาง 1 ด้านโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับระดับมากได้แก่ด้านวิชาการและด้านบริหารส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ด้านกายภาพตามลำดับ และมีความสอดคล้องกับงานวิจัย อาริยา สดาร์ตัน (2556) ได้ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมในสถานการณ์ของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพฯ มหานคร สำนักงานเขตราชเทวี พบว่าองค์ประกอบต่างๆภายในโรงเรียนที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุกๆด้าน อันได้แก่ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สวยงาม ร่มรื่นเป็นระเบียบและมีบรรยากาศดีมีความปลอดภัย มีวัสดุอุปกรณ์เสริมสร้างการพัฒนาการ และเสริมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย มีสิ่งช่วยให้เกิดการเรียนรู้และไม่มีมลภาวะซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองให้ไปสู่จุดมุ่งหมายตามที่โรงเรียนหรือสถานศึกษานั้นๆกำหนด ซึ่งสภาพแวดล้อมที่ดีเป็นส่วนประกอบสำคัญส่วนหนึ่งที่จะส่งผลให้ผู้เรียนมีการพัฒนาการ มีความปลอดภัย มีแรงจูงใจและเกิดความสุขความเต็มใจ การแสวงหาความรู้ ซึ่งตรงข้ามโรงเรียนที่ขาดการเอาใจใส่ในด้านสภาพแวดล้อมไม่เห็นความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อม จะทำให้บุคลากรทั้งภายในนอกสถานศึกษาขาดปฏิสัมพันธ์ที่ดีมีบรรยากาศที่น่าเบื่อขาดความอบอุ่นและบรรยากาศที่เป็นมิตร และขาดความศรัทธาต่อโรงเรียน ทำให้ส่วนประกอบของคำว่าองค์กรแห่งการเรียนรู้ขาดความสมบูรณ์ตามมาในที่สุด

องค์ความรู้ใหม่

การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 35 จังหวัดพังงา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ คือมีองค์ประกอบการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านกายภาพ 2) ด้านบริหาร 3) ด้านวิชาการและองค์ประกอบคุณภาพของผู้เรียน ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน 2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน มีความสัมพันธ์ดังนี้ การจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้การจัดการสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับกิจกรรมและการเรียนรู้การจัดการสภาพแวดล้อมด้านการบริหารที่เอื้อต่อการเรียนรู้การบริหารจัดการภายในสถานศึกษาโดยมีกระบวนการในการดำเนินงานต่างๆที่ส่งเสริมต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนการจัดการสภาพแวดล้อมด้านวิชาการที่เอื้อต่อการเรียนรู้กิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้และความสามารถของแต่ละบุคคล สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ความรู้จากการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มี 3 ด้าน คือ 1) การจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุ เป็นรูปธรรมให้มีความหมายเหมาะสมกับกิจกรรมต่างๆ ภายในสถานศึกษาโดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความปลอดภัยในสถานศึกษา 3 ด้าน คือ ด้านภูมิทัศน์ ด้านอาคารสถานที่ และด้านความปลอดภัย 2) การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การบริหารจัดการภายในสถานศึกษาโดยมีกระบวนการในการดำเนินงานต่างๆ ที่ทำภารกิจให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมให้การปฏิบัติงานสำเร็จลงด้วยความร่วมมือร่วมใจให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา 3 ด้าน คือ การส่งเสริมให้บุคลากรของสถานศึกษาได้ทำงานตรงกับความรู้ความสามารถ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย และการจัดสรรงบประมาณแต่ละฝ่ายงานอย่างพอเพียง 3) การจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ตรงตามจุดประสงค์ส่งเสริมความสามารถของแต่ละบุคคลและเป็นไปตามความต้องการของชุมชน โดยสถานศึกษาจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทั้งภายในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียน ตลอดจนการจัดบริการเพื่อส่งเสริม สนับสนุนทางวิชาการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รับรู้และได้รับประสบการณ์ให้มากที่สุดภายใต้บรรยากาศที่มีชีวิตชีวา น่าเรียนรู้ ส่งเสริมความสามารถของแต่ละบุคคล เร่งเร้าให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้พัฒนาตนเอง โดยทุกด้านส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

ผลการนำเสนอและประเมินการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 35 จังหวัดพังงา ผู้ทรงคุณวุฒิทุกคนมีความเห็นว่า มีความเป็นไปได้ มีความเหมาะสม และมีความเป็นประโยชน์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษควรมีแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างมีระบบ

1.2 สำนักสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีคู่มือการปฏิบัติงานด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อให้สถานศึกษามีแนวทางในการดำเนินงานที่ถูกต้อง

1.3 สถานศึกษาควรนำแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ไปใช้ให้เหมาะสมกับบริบททางสถานศึกษา

2 ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเรื่องแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษาร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ

2.2 ควรมีการวิจัยเรื่องการจัดกลยุทธ์สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษา

2.3 ควรมีการวิจัยเกี่ยวเรื่องปัจจัยที่สำคัญต่อประสิทธิภาพการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิต จำกัด.
- จิราพร เครือแวงมน. (2562). การพัฒนาแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24. (การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- พจนีย์ มั่งคั่ง. (2560). ทฤษฎี หลักการและกระบวนการทัศน์ในการบริหารการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ทริบ เพ็ล กรู๊ป.
- พระมหาขุนทอง อคฺควโร (สนนํพา). (2554). ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี. (พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).
- โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 35 จังหวัดพังงา. (2565). แผนปฏิบัติราชการประจำปีการศึกษา 2565. สืบค้น 2 มกราคม 2566. จาก <https://www.rpk35.ac.th>.
- วิจารณ์ พานิช. (2554). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: ตลาดพลับลิเคชั่น จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2567). ระบบการศึกษา และการจัดการศึกษาพิเศษ. สืบค้น 5 มีนาคม 2567. จาก https://research.otepec.go.th/files/%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%203_laa7n0h0.pdf.
- สุภาวดี ทองสำฤทธิ์. (2561). การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. (ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี).
- อารียา สดาร์ตัน. (2556). การจัดสภาพแวดล้อมในสถานการณ์ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตราชเทวี. (การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).